

Заваюем балотныя прасторы!

Ёсць дзедзюская даўнейшая расій- ская пагаворка, што: „Наша зямля вели- ка и обильна, а порядков в ней нет“.

Кастрычнік 1917 году на нашу зям- лю навёў парадкі, але яшчэ шмат і- мав нам прыдзецца папрацаваць над тым, каб на зямлі (яна ў пераносным, а не ў сапраўдным сэнсе гэтага слова) уста- навіліся добрыя парадкі.

Балоты ў Беларусі займаюць значны таварак зямельнага абшару.

Напрыклад, статыстычныя даведкі кажуць аб тым, што калі-б асушыць гэтыя балоты на Беларусі дык можна бы- ла-б кожнай сям’і дадаць яшчэ 4 дзесяціны зямлі.

Зараз над заваёваць балотныя пра- сторы акрамя дзяржаўных устаноў пра- ведае маторыяцыйных таварыстваў.

У 1924 годзе было 254 маторыяцыйных таварыстваў, а ў мінулым годзе ўжо 400.

Але ўсё гэта каля вадзі ў моры, та- ка недастаткова.

Гэтая праца павінна штодзённа па- працаваць.

Нам трэба заваяваць балоты.

Добрымі словамі, прыгожай пісанінай гэта ня зробіш.

Патрэбна ўпартасць і энэргія.

І ў гэтай галіне гаспадарчых прац- аў павінны камсамольцы павінны быць не пасрэдні ўдзел, праз пад- турхаванне думкі аб неабходнасці ор- ганізацыі маторыяцыйных таварыстваў, праз практычны ўдзел у іх першым да- казчы прыклад.

У нашых выданнях пісьменьніка Якуба Коласа ёсць адно апавяданне, у якім маторыяцыйнае таварыства з балотам.

Спакой нікоў якіх-небудзь гілае месца, балоты. Яно займае вялікую пло- шчу. Ні чалавек, ні жывёла ня могуць ступіць на глебу гэтага балоты. Але

Рэпрэсыі ў Польшчы.

Разгром Віленскага т-ва Беларускае Школы.

Усе кіраўнікі т-ва арыштаваны.

Мясцовая арганізацыя „Таварыства Беларускае Школы“ разгромлена польскай уладай. У членаў арганізацыі зроблены вобыскі. Усе кіраўнікі арганізацыі арыштаваны і пасаджаны ў турму. Паліцыя захапіла грошы ўсе дакументы.

Беларускія дэпутаты на Лукішках.

15-га лютага віленскі пракурор у пер- шым раз пасля паходу на Грэмаду дазва- ляе членам арыштаваных беларускіх дэ- путатаў пачаць арыштаваныя да- казчы прыклад.

Дэпутатам дазваляе гаварыць з жонка- ми і дзецьмі ў турме і то ў прысутнасці польскай паліцыі.

Чарговым дэмакратычнай вольнасцю.

У віленскай паштова-тэлеграфнай кан- стэблскай частцы ўрады і карэ- спандэнцыя, адрасаваных у цэнтральны адрас у Грэмаду. На выглед прак- тэблскай частцы карэспандэнцыя не выдаецца.

Таксама па парадку Грэмады гра- мадзян пераходзіць, на якіх пераходзіць беларускія ўзросы ад сям’і прыватны- х арганізацыяў Грэмады.

Не дазваляюць слова сказаць.

Па загаду польскай ўрады Заходняй Беларусі ў школах уведзена абавязковае вывучэнне польскай мовы.

Мамалёк на вечарох стала вучыць дзя- цек польскай мове, а пакуль што выкла- даў у школе на беларускай мове. Аднаго разу дзеці папрасілі расказаць пра Лені- на. Настаўніца расказала што ведала аб Леніне, як аб правядзены працоўных, расказала аб тым, як адбылася ў Расіі Кастрычніцкая рэвалюцыя і як цвёрды жыццёвы рабачы і сям’яны ў Савецкай краіне.

Дзецім вельмі спадабалася апавядан- не іх любімай настаўніцы, тым больш на роднай мове. На другі-ж дзень па дзя- сеньны сям’і маторыяцкай на па на кватэру прышлі жандары і зрабілі вобыск, але нічога не знайшлі. А раніцою настаў- ніцу арыштавалі на кватэры вясельна. По- ліцыя забрала тры настаўніцы, цым дзень хавала яго ў Управе, а ўвечер’ на- бажыцу кінулі ў рэчку.

Школа ў Заходняй Беларусі

Накладанне на польскай мове, але дзеці вучацца гэтай мовы і патрабуюць, каб настаўнікі гаварылі імі беларуску.

У вёсцы Тамашэўскае настаўніца Ніна

Школа ў Заходняй Беларусі

Школа ў Заходняй Беларусі

ЖЫЦЦЁ ЗАМЕЖНОЙ МОЛАДЗІ

Італьянскі камсамол працягвае барацьбу.

ПРОВОКАЦЫЯ ЧЭХА-СЛАВАЦКІХ ЖАНДАРАЎ.

Новы налёт.

На Сакратарыят Цэнтральнага Камітэту Чэха-Славацкага Камсамолу ў Празе падліны зрабіла налёт. Паліцыйскія ўварваліся ў будынак Цэнтральнага Камітэту Камсамолу і зрабілі пагалоўны вобыск, шукаючы сакратарых вясельных матар’ялаў. Аднак, провокацыя чэха-славацкіх жандараў ня удалася, у памяшканні ЦК нічога арыштавана ня было.

Англіійскі камсамол за працу.

На Сакратарыят Цэнтральнага Камітэту Чэха-Славацкага Камсамолу ў Празе падліны зрабіла налёт. Паліцыйскія ўварваліся ў будынак Цэнтральнага Камітэту Камсамолу і зрабілі пагалоўны вобыск, шукаючы сакратарых вясельных матар’ялаў. Аднак, провокацыя чэха-славацкіх жандараў ня удалася, у памяшканні ЦК нічога арыштавана ня было.

Барацьба ў Кітаі.

Мундзінскае войска ўвашло ў мясцовасць Хэнань.

Прасоўванне мундзінцаў у Хэнань сустракае вялікія перашкоды. На поўнач ад Хэнані ніж мундзінцамі і войскамі У-Пей-Фу адбылося ўжо некалькі боі. Каля Фыя-Ло-Чан (на поўнач ад Чанто) два падлі У-Пей-Фу перамаглі ўвахо- лу мундзінцаў і былі імі аблашчаны.

Чырвоныя пікі (атрады славянскае са- малабароны) у стыхах і мундзінцамі ў раёне Чанто страцілі каля 2000 чал. забітых.

Войска У-Пей-Фу пакідае Хэнань.

Часта мундзінцаў, якія ўваходзілі ў про- вінцыю Хэнань, складаюць каля 2000 ча- лавак. Часты войска У-Пей-Фу адыхаў на поўдзень.

Жанчоў зараз будзе занята Кантонцамі.

Войска Сун-Чуан-Фапа адступіла. Усе- дзе да таго, што Кантонскае войска зараз займае сталіцу Чанцзіна Ханчжоў.

Малады Кітай.

Мундзінскае войска ўвашло ў мясцовасць Хэнань.

Просоўванне мундзінцаў у Хэнань сустракае вялікія перашкоды. На поўнач ад Хэнані ніж мундзінцамі і войскамі У-Пей-Фу адбылося ўжо некалькі боі. Каля Фыя-Ло-Чан (на поўнач ад Чанто) два падлі У-Пей-Фу перамаглі ўвахо- лу мундзінцаў і былі імі аблашчаны.

Чырвоныя пікі (атрады славянскае са- малабароны) у стыхах і мундзінцамі ў раёне Чанто страцілі каля 2000 чал. забітых.

Колькі моладзі аб’яднана ў профсаюзах

Бюро Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу профсаюзаў апублікавала лічбы колькасці аб’яднаных у профсаюзах маладых рабо- чых ніжэй 18 гадоў: Нямеччына — 293.000, Чэха-Славакія — 10.000, Аўстрыя — 10.000, Данія — 6.500 і г. д. З лічбаў відаць, што дзяляка на ўся набоная мо- лодзь за міжкою арганізавана ў профсаў- ны саюзы. Вось чаму нашы братэрскае саюзы за міжкою ў працы ўжо некаль- кіх гадоў праводзяць узмацненую кампа- нію за ўстаўленне рабочай моладзі ў профсаўны саюзы.

Сьліўкі на Кузьнецкім масту.

Малады поэт Мікалай Румянцаў нядаўна еў сьліўкі на Кузьнецкім масту ў Маскве. Бу- ло вельмі ўважліва і пры гэтым сачы- лася вершы...

Вершы былі поўны лірычнага агню, зямлі і вясны. Нас, прывітаньняў, аразумела, цікавіць гісторыя са сьліўкамі на Кузьнецкім масту. Як гэта Мікалай Румянцаў апынуўся ў Маскве і як гэта раптам — сьліўкі... І ляска: ці сьліўкі былі гэтыя сьліўкі, ці спадабаліся яны нашаму панажанаму поэту...

Дык вось: камсамол — поэт Мікалай Румянцаў жыў у горадзе Гомеле. Быў актыўным. Працаваў кіраўніком спраў акругамоу і тэхсакратарам парт’яцкай Гарада. Кіраваў ішчэ Гомельскай савецкай ВАПН (усясавецкая асацыяцыя пратэтар- скіх пісьменьнікаў). І парэжце — пісаў вершы. Праўда, вершы былі ня вельмі высокай якасці. Напэўна наш мекс- прыст характарызаваў-бы іх гэтак: «ёсць шмат дасягненняў, але і шмат недахопаў».

І вось, жывучы такім манерам у го- радзе Гомель Мікалай Румянцаў не сума- ваў. Днём падшываў камсамольскія справы, а вечарам падшываў рыфмы. Затым шукаў п’яна, чытаў вершы ў вясельні, ухы- ляўся шматлікім «літаратурным дэма- ным» (ёсць такая парода) і наогула быў шчаслівым. Гэта «бесмятэжнае сусьце- ваванне» працягвалася-бы даволі доўга, а- ле яму памятаў ЦВБ. Гэты ЦВБ узяў да і прылучыў Гомельскіх да Беларусі. Пры- дучы — і, галоўнае, не заплыўся аб го- тым у Мікалая Румянцава — старшынні сак- цыі ВАПН, кіраўніца спраў акругамоу і ішчэ, і ішчэ...

Пачнуўшыся аднойчы ў Беларускай ССР і даведзены аб гэтым у газеты, Мікалай Румянцаў заняўся на гораду ў шматлікім пачына, сьліўкі анаёмых з п’я- таньнем «як гэта табе спадабаецца» і ступаючы кулаком у грудзі хрыпав пау- тару бясмертны вясельні радох:

«Ах увяя головы моей куст...»

Затым гэта бурны настрой змяніўся перыядам «тихого помешательства» Румянцаў апусьнуўся і ў вачох яго патухлі аганькі натхнення. П’яно яму прыдзец- ца астацца ў гэтай адставай рэспубліцы?

Яму, Румянцаў, у якога «шмат дас- ягненняў і шмат недахопаў!» Не, ніко- лі!

І, сапраўды, Румянцаў хутка атрымаў папэру ў Маскву і агінуў... разам з быўшымі ў яго сяброўскімі ўзнаскамі парт’яцкай і райкамоу на суму 600 рублёў.

Вы скажыце, што гэта крымінальны учынак. Памыляецеся! Гэта проста по- этычнае вольнасьці. Яшчэ Ксёнін аб гэ- тым кажа:

Потому что без этих чудачеств Я прожить на земле не могу...

Гомельчане ўжо атрымалі пэсты аб іх горад — Мікалай Румянцаў. Ён папісаў цікавы ліст свайму таварышу Д. Тут ён паведамае, што хутка едзе на працу ў Радоў на Днэ, а пакуль «проставае халятурка ў журналі».

Праводзіць час у Маскве ня кепска. «Кушае сьліўкі на Кузьнецкім масту, п’е партэйні — 1 руб. 50 коп. чвэрць, ходзіць у театры». Спа- ці ўчынкам Румянцаў вельмі задаволены: «Не жалею, што ўдрых на Гомель. РСФСР вельмі і обильна і адно чалавек вельмі в ней сумею знайці свое место. Ксёнін, Д., пожелает тронуться из этого Го- меля, я всегда к твоим услугам».

Канчэцка гэты ліст шматлікаватым прывітаньнямі і пацалункамі розным Ра- хіям і Розам, і адным карэспандэн- раком: «С-небеларускім прывітаннем Мікалай Румянцаў».

Шчаслівы Румянцаў! Ён вырваўся з «гэтага Гомеля», ён еў сьліўкі на Кузь- нецкім масту і сьліўкі гэтыя яму вельмі спадабаліся!

З свайго боку мы можам толькі пра- пагнаць упэва нашага панажанага поэты гэты фальстон:

— «Кушайте пожалуйста!».

Міх. Гольдбэрг

Заработная плата вучняў у Нямеччыне

Газета Немецкага Камсамолу «Молодая Гвардия» паведамае аб заробнай плаце вучняў на заводзе фірмы «Цейс». Вось лічбы, якія характарызаваюць жабрацкую заробную плату рабочай моладзі ў Нямеччыне: у першым год навучаньня вучаль атрымлівае 5 марак у тыдзень (марка — 47 кап.), на другі год навучаньня — 6 марак у тыдзень, на 3-ці год — 7 марак і на 4-ты год — 8 марак у тыдзень.

Малады Італьянскі фашызм.

Новы паход Італьянскага фашызму ві- дуў у турні шмат сям’і Італьянскага Камсамолу. Аднак, Італьянскія таварыш- ны гаспадары на вылічаныя п’яжэсцы і тэ- рор, працягваюць сваю героічную пра- цю. У адказах да ўсёе моладзі, прысьве- чаным Італьянскім днём, Італьянскі Камса- мол піша: «Фашызм працягвае свае зьвер- стны... Ён выхадзіць да вайны, у якую хоча кінуць нас працоўныя. Мы ня хо- чам вайны і будзем супраць да вайны ба- рацьбу. Гэтыя адказы былі зьмешчаны ў адным з нумароў газэты Італьянскага Камсамолу «Авангарды», які выходзіць, цвёрды нелегальна. На будынку прады- рэцтва Італьянскіх камсамольных аддэ- лаў вялікую агітацыю супраць п’яжэсцы і ім- перыялістычнай бойкі і перастань Іта- лянскіх фашызмаў».

На гаспадары на арышты, на след- чы на тэоры і турні Італьянскі Камса- мол жыць. І як раней, будучы запынаны ў гаўхоў надпоўнае, ён працягвае сваю ро- паліцыяную барацьбу.

Пад прыгнётам фа- шызму.

Новы паход Італьянскага фашызму ві- дуў у турні шмат сям’і Італьянскага Камсамолу. Аднак, Італьянскія таварыш- ны гаспадары на вылічаныя п’яжэсцы і тэ- рор, працягваюць сваю героічную пра- цю. У адказах да ўсёе моладзі, прысьве- чаным Італьянскім днём, Італьянскі Камса- мол піша: «Фашызм працягвае свае зьвер- стны... Ён выхадзіць да вайны, у якую хоча кінуць нас працоўныя. Мы ня хо- чам вайны і будзем супраць да вайны ба- рацьбу. Гэтыя адказы былі зьмешчаны ў адным з нумароў газэты Італьянскага Камсамолу «Авангарды», які выходзіць, цвёрды нелегальна. На будынку прады- рэцтва Італьянскіх камсамольных аддэ- лаў вялікую агітацыю супраць п’яжэсцы і ім- перыялістычнай бойкі і перастань Іта- лянскіх фашызмаў».

На гаспадары на арышты, на след- чы на тэоры і турні Італьянскі Камса- мол жыць. І як раней, будучы запынаны ў гаўхоў надпоўнае, ён працягвае сваю ро- паліцыяную барацьбу.

Малады Італьянскі фашызм.

Новы паход Італьянскага фашызму ві- дуў у турні шмат сям’і Італьянскага Камсамолу. Аднак, Італьянскія таварыш- ны гаспадары на вылічаныя п’яжэсцы і тэ- рор, працягваюць сваю героічную пра- цю. У адказах да ўсёе моладзі, прысьве- чаным Італьянскім днём, Італьянскі Камса- мол піша: «Фашызм працягвае свае зьвер- стны... Ён выхадзіць да вайны, у якую хоча кінуць нас працоўныя. Мы ня хо- чам вайны і будзем супраць да вайны ба- рацьбу. Гэтыя адказы былі зьмешчаны ў адным з нумароў газэты Італьянскага Камсамолу «Авангарды», які выходзіць, цвёрды нелегальна. На будынку прады- рэцтва Італьянскіх камсамольных аддэ- лаў вялікую агітацыю супраць п’яжэсцы і ім- перыялістычнай бойкі і перастань Іта- лянскіх фашызмаў».

На гаспадары на арышты, на след- чы на тэоры і турні Італьянскі Камса- мол жыць. І як раней, будучы запынаны ў гаўхоў надпоўнае, ён працягвае сваю ро- паліцыяную барацьбу.

На балотах завітнеюць нівы!

Што карыснага ў працы Менскай Балотнай Станцыі.

У 1924-ым годзе ва ўсёй Савецкай Беларусі было 254 мэларацыйных таварыства, а ў 1926 г. — 506. У 1924 г. плошча, на якой праводзілася мэларацыя, раўнялася 38.000 дзесяцін, а ў 1926 годзе — 95.000 дзесяцін.

І побач з асушанымі балотамі, дзе летам зелянеюць новыя сенажаці, дзе ўпяршыню засьвістала сям'яная наса-расьце ўсё грамадзкае і культурнае жыццё Савецкай Беларусі.

Чаго станцыя дамагаецца?

Галоўнай мэтай Менскай Балотнай Станцыі ўваўважаецца выпрацоўка спосабаў культывацыі беларускіх балотаў, якія былі-б даступны і зразумелы кожнаму селяніну і забяспечвалі-б высокай сталай ўраджаі.

У Беларусі культура балотаў мае глыбокае значэнне. Пам'яглым ма-

Практычнымі дасягненнямі станцыі ацаняць выпрацаваныя ёю спосабы культуры балотаў, накіраваныя на ажыццяўленне ў кожнай сельскай гаспадарцы Беларусі.

Станцыя ў час з 1912 да 1917 года выдавала часопіс «Балотнае дзеянне». Апрача гэтага яна выдавала 15

Мэларацыйная канава на балотце пасляку «Пераданы Беларусі», Мар'іўскай акругі.

зямельны і беднае глебы на кожную дзесяціну балотаў. Калі гэтыя балоты будучы ператворыцца ў культурныя, то сямейная гаспадарка Беларусі будзе мець поўнае забяспечэнне агра-роднай, хлебнай, сенам і саломой.

Праца Балотнай Станцыі распачата ў 1912 годзе. Асабліва развіццё дасле-

дзіння пасля 1922 году. За час існавання Станцыі ёй праводзіліся працы па вывучэнні балотных глебаў, рабіліся дасле-

дзіння з рознымі палымі, агравымі, агродымі і саломінымі раскіданымі. Вынікі даследаванняў, якія ажыццяўляюцца ў гаспадарчым напісанні на палетках станцыі, служыць у сучасны момант кіраўніцтвам для земляроба.

Б. Ганжа.

На асушаным балотце...

Няма на верыцца... Выто балота а зямлі муром каля чыстага тры, а не адрабніцкіх тры. Рэальна нікароўны каравыя хвой і жуцы.

Уноч, калі снуць чорныя ценьныя зямлі, а надумана-застывае балота падымае лёгкі туман. Палётка, неадрабніцкіх тры, прастакутнік хмызняк. Гэта дзяржаўны запаведнік. Палётка тры балота для палаткі.

Ад каравых дзяржаў і кустоў не за-сталося амаль і следу. Толькі дзяржаўныя палаткі і палаткі прастакутнік хмызняк. Гэта дзяржаўны запаведнік. Палётка тры балота для палаткі.

Ад каравых дзяржаў і кустоў не за-сталося амаль і следу. Толькі дзяржаўныя палаткі і палаткі прастакутнік хмызняк. Гэта дзяржаўны запаведнік. Палётка тры балота для палаткі.

Няма на верыцца... Так можна сказаць а поўнай упэўненасці, гледзячы ўзлетку на гэту шыр-за-

зямлі пуністым тры і поўнай палат-нымі палаткамі.

Так, — гэта новая зямлі! Нікароўныя неадрабніцкіх балота дзе тое, што не давала да гэтага часу «старал» зямлі. Сучасны чорныя.

Апошні ўраджай даў сена з дзесяціны 650 пудоў, бульбы з дзесяціны 2000 пудоў. Кожны ўжо пачынае зямліца — трактар.

Станцыя думае зараз аб тым, каб як небудзь скарыстаць свой «фордон» (назва трактару) да малаціны.

Бачу і «фордона», які цинер адна-чынае ў адной з будыні станцыі і «фа-нува» — шырокаярудага белга каня, які першым палаткуе на балотнай глебе цыжкі «Харт Эвен» — балотны плуг. «Фан-пун» шіра перажоўвае асё і нешта ко-са нагаладу на нас.

Жан Лацінік.

Пародзістая карова «Галіндэнка».

Станцыя вывучае балоты Беларусі.

Хімічныя лябараторыі Балотнай стан-цыі займаюцца вывучэннем уласцівасцей балотных глебаў і вады і абслугоўваюць працы даследачай працы на полі і не-тадзіяльным палаткам.

Праца лябараторыі праходзіла са знач-ным перабоямі. У пачатку каліны ўвесь персанал лябараторыі быў мабілізаваны.

растварыць належным чынам лябаратор-ную працу.

На гледзячы на кароткі час працы лябараторыі ён сабраў значны матэ-рыял па даследаванні беларускіх бало-таў. У ліку выдрукаваных «працаў» Стан-цыі — тры выпускі маюць спецыяльна працы лябараторыі.

Побач з гэтым лябараторыя праводзіць аналізы глебаў, вады і угнаенняў для мэларацыйных таварыстваў і устаноў Нармажэну.

У аучасны момант праводзіцца влі-кай работа па даследаванні тарфяных масаваў Беларусі, якія паміжваюцца для распрацоўкі на анал.

У лябараторыі звычайна праходзіць стаж 2-4 практыканты з ліку асоб, якія скончылі вышэйшныя сельска-гаспадарчыя школы.

Г. Б.

Мэліарацыя павялічвае плошчу ворнай зямлі.

Дзе раней тапіліся людзі.

Менская Балотная Даследчая Стан-цыя была закладзена ў 1914 годзе на частцы Бярэзінскага балота, якое знахо-дзіцца ў чарне гор. Менску.

Торні гэтага балота мае таўшчыню пласта ў сярэднім палову сажні.

Да перацямі ў карыстанне Балотнай Станцыі, Бярэзінскае балота было па-крыта вадою, а на тым дэпо ішо, як ка-жуць старыя жыхары, у кантраляваў яго частцы былі збыны (трасіны) і біды сустракала чалавек, калі ён пападаў на гэтыя багны-збыны.

На волькі страшнымі для чалавекі былі гэтыя трасіны сведчыць прыказка, якая ходзіць у народзе: «Каб ты ўтаніў-ся ў Бярэзінскае балотце».

Апрача гэтага, Бярэзінскае балота вельмі дрэнна адбілася на гігіенічным стане гарада.

А хто ў старых жыхароў Менску ня поўніць удумівацца торфянога дыму, які ў сухія летнія дні разліваўся па вуліцах Менску?

Гэты дым таксама цигнуўся з таго-ж Бярэзінскага балота, калі лягоў у сухія гады перасыхалі і выпадкова кінутая кі-небудзь гаручая запалка ўтварала па-жар.

Савецкая ўлада прыйшла на дапамогу.

У такім стане гэта балота было да 1914 г.

У 1914 годзе на думку професара А. Т. Кірэянава тагочаснага дырэктара Балотнай Станцыі, на паўночнай частцы гэтага балота была адчынена Даследчая Балотная гаспадарка.

Але імпералістычныя вайны і частыя акупанты не дазвалялі гаспадарцы шыро-ка развіццё паўночнай і практычнай працы. І толькі пасля заваявання на Беларусі Савецкай уладай, якая выказала вялікую зацікаўленасць да справы мэліарацыі і культуры балот нашай Бе-ларусі, Балотная Гаспадарка стала на шлях хуткага развіцця ў сучасны пашырэнны спосаб даследачай і практычнай працы і значна пашырыла плошчу куль-турнага балота.

Адведзены ў 1923 годзе 110 дзеся-цін балота ўжо ў 1925 годзе былі пал-кава асушаны і прыведзены ў культур-нае становішча.

Гаспадарка балотнай станцыі.

Па месцы багнаў-збыноў сталі кра-савацца багатыя палі і агароды, зелянеюць прыгожыя высокаўраджайныя сенажаці, сады, ягаднікі і інш.

Асупка балота на Балотнай Гаспадар-цы праводзілася рознымі сямейнымі дрэ-нажаў (закрытыя капавы) і адчыненымі канавамі. З іх дрэнажом асуплена 42 і адчыненымі канавамі 68 дзесяцін.

Усё балота разбіта на 3 сенавароты: дзесяціпольны, сяміпольны і вольны. Апрацоўка глебы праводзілася наступным шляхам: пасля асушкі праводзілася рас-працоўка балота, потым ворыва спецыяль-ным плугам Гэрд-Эвен, альбо плугам Са-ка, далей — распрацоўка ўзгорных пластоў талеркавымі баронамі, і толькі тады ўжо ўносілася ўгнаенне: 15-18 пудоў калійнай солі і 24 п. таварыства на дзесяціну, пасля чаго рабіліся пасевы.

НАШЫ УРАДЖАІ

У апошнія гады станцыя брала з дзе-сяціны балота ў сярэднім наступныя ўра-джаі: канюшыны з цімафееўнай — 340 пудоў; шматгадовая мяшанка траў дае 340 пудоў; мяшанка (ніка і аўсом) — 332; жыта — 110; асё — 116; ячмень — 116; бульба — 1128; турніс (кармавал рапа) — 3000; морква — 1800; бруква — 2000; капуста — 2000; каноплі-зирна 50 пудоў і пняны — 35 пудоў.

Пасля гэтых роскідан за апошнія гады мала таго, што звыкнуўся вылікі выхаты і ўгнаенне, вопыты і інш., а даў яшчэ станцыі 1313 рублёў чыстага прыбытку.

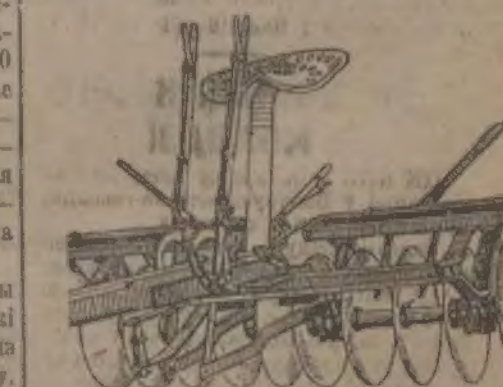
Такім чынам, бачым, што нашы бе-ларускія балоты, павялі і багатыя, якія служыць крыніцай розных жывоў (каўту, шанага балота).

наляры і інш.) магчыма, ператварыць у вельмі карысныя сена, якія яшчэ па-дальней дабрабят селяніна і зменшаць вастрату зямельнага недахопу.

Побач з практычна-даследчымі дася-гненнямі на Балотнай Гаспадарцы вялася і культурна-асветна-пропагандысцкая праца: праводзіліся шматлікія экскур-сіі (да 3000 чалавек за адно дзень), чы-таліся лекцыі, даклады для рабочых і се-лян, праводзіліся курсы для саброў мэлі-арацыйных таварыстваў. Вядажчаліся вы-стаўкі эканомістаў балотнай гаспадаркі ў Менску і акругах.

З. Шыпарка.

Ад рэдакцыі: калі хто ў чытачоў заціка-віцца тым ці іншым закрэплым у го-тых артыкулах пытаннем, дык зможа атрымаць прыз гэту «Чырвоная Зьме-на» ад станцыі больш падрабязнае таўмачэнне.

Талеркавая барона для вырабу асу-шанага балота.

Пабылі на экскурсіі — навучыліся.

(Дукора, Меншчына).

Некалькі дзён таму налад ішо прышлося гутарыць з сямейнымі Дукорскага сельсавету, Сямілавіцкага раёну, якія мінулым летам прыязджалі на Менскую Балотную Станцыю на экскурсію, арганізаваную пафам-рабочымі сельска-гаспа-

дарчым майстэрняў іна Бурбіс.

Адзіна іх, нікароўны, але кожны актывісты-бідняк Рыгор, усміхнуўшыся ў бараду, сказаў:

— «І трэба-ж! Такі асё вырас на балотце. А капуста ям бульба? — Як падніш!».

Другі селянін, сораднік з вёскі Жораўкі, Паўлюк нарадаваў ішо:

— «Палюбаўшыся ўраджаімі Балотнай Станцыі і пераканаўшыся ў ко-рысць асушкі балот — мы арганізавалі мэліарацыйныя таварыства. З гэтых пачнем каваць каналы. А балоты-балоты ў нас! Дзесяціны тысяч дзёна».

І Балотная Станцыя вядучыла ўжо так сотні беларускіх гаспадароў.

Юнвяскор.

Сялянства асушае балоты.

У мэліарацыйных таварыствах моладзі шмат працы

У нас не хапае 104 мільёны пудоў сена.

Павялічэнне колькасці корму для жывёлы змяшчаецца галоўным пытаннем сельскай гаспадаркі Беларусі, бо ад пра-вільнага разрашэння яго залежыць і пра-вільнае развіццё пазаводства і пашы-рэнне жыллагадоўдзі.

Гэтыя дзёна галіны гаспадаркі па-вінны развіцца ў поўнай пагоджанасці пажы сабою.

Гэта становіцца вельмі важным аса-бліва ў Беларусі, калі сельская гаспадар-ка прымае жыллагадоўчы, ўхіла для чаго ў першую чаргу трэба мець добрую се-нажаці і добры выганы.

Між тым, калі паглядзець на нашы значныя сенажаці і выганы, то я гледзячы на іх вялікі абшар — гаспадар-цы атрымаваць вельмі мала сена, да і то дрэннага.

Агульны збор сена з усіх сенажацей Беларусі ў мінулым годзе быў каля 134 мільёнаў пудоў, а каб трапіць жыжы-ду, акаў у нас было, трэба 238 мільё-наў. Агульны недахоп сена ў мінулым годзе раўняўся 104 мільёнам пудоў. Дзя-куючы такому зніжэнню сена сена ў Ме-нску, Мар'іўе і інш. гарадох даходзіла да 1 р. 50 к. за пуд.

Дзе мы можам узяць 221 мільён пудоў добрага сена?

Які-ж адказ выхад?

— Пашыраць плошчу пасеву травы на мінэральнай глебе (пашні) пемічым, бо ў нас ворная зямлі нехапае для пасе-ву хлеба.

Застаецца адзіна выхад — пашыраць сваё звычайнае сенажаці і выганы і расшыраць іх за лік балот і забалотных плошчаў, якіх у Беларусі, у

10 акругах (апрача Рачыцкай і Гомель-скай) налічваецца 1,650.000 дзесяцін.

Большая частка гэтых балот застает-ся яшчэ не скарыстанай.

З агульнага ліку балот і забалотных абшар — 737 тысяч дзесяцін ці 45 проц. акаўдзіцца ў карыстанні насельніцтва і 260 тысяч (16 проц.) застаюцца не раз-раджанымі насельніцтва.

Калі ўсю гэтую некарыстную пло-шчу балот і забалотных угоддзяў пе-раробіць у агароды, а не сенажаці, то па падставе выніку атрымаем на асушаных балотах можна мець 300 пудоў сена з дзесяціны, а з усіх 737 тысяч каля 221 мільёну пудоў.

Такое павялічэнне дасягчы магчыма дзесяцінамі на тэрыторыі забале-пешу кормаў дзяржаўнае жыллі; ішо яшчэ і пашыраць колькасць жыллі больш, як на-шалоў.

Насельніцтва гэта зразумела і па магчымасці праводзіць у мясціні.

Такі выхад добра зразумела, сена на-сельніцтва і пачало вельмі актыўна арга-нізавацца ў мэліарацыйныя тавары-ствы, рост якіх да гэтага часу аяраджаў усе тэхнічны і эканамічны магчымасці.

Па першае кастрычніка мінулага году мэліарацыйныя таварыства налічваліся 617, а агульным лікам саброў 37.845 чалавек.

Савецкая дзяржава зацікаў-лена ў асушцы балот.

Але праца па асушцы балот вельмі цяжкая і часам адсутнічаюць умовы для яе выкашчання.

Дзяржаўнае масам насельніцтва ў мэліарацыйнай галіне Савецкай дзяржавы робіць усё адна залежаче. Выхадзі на мэлі-арацыя балот з кожным годам павялічва-юцца. Калі ў 1924 годзе на бюджэт на-

дава на гэту справу толькі 28 а паловаў тысяч рублёў, дык у 1926 годзе ў бала-ты ўкладзена 951.985 руб.

Іа бачым, дапамога насельніцтва з боку ўлады ў кожным годзе пашырэння і значна павялічэння супроць тых вы-даткаў, якія рабіліся ў першыя гады Ка-стрычнікавай рэвалюцыі.

Вынікі ад такой дапамогі досыць вя-лікія. Насельніцтва арганізаваліся ў мэлі-арацыйныя таварыствы сваёй працай (адчыненыя орокі і інш.) галоўным чынам на прыклад і мінэральна расчысціла і расчысціла — 6443 дзесяціны; арэза-ны пняны — 650 дзесяцін; узгорана — 280 дзесяцін; баранована — 200 дзесяцін; угноена — 87 дзесяцін і г. д.

Апрача гэтага ў мінулым годзе на-сельніцтва выкашчала гідротэхнічных ра-бот на суму ў 177.772 руб.

Такім чынам, мы бачым, робіць як дзяр-жава, так і насельніцтва, нішто як маг-чымае, каб атрымаць зменшэнне васт-рату дзяржаўнага годаў.

Моладзь у карыснай справе — першым!

У правядзенні ў жыццё усіх гэтых задан значную ролю адыгрывала і ады-грывае наша моладзь.

Калі паглядзець на кожнае мэліара-цыйнае таварыства, курсы для членаў го-тых таварыства, экскурсіі і інш. — усюды наперадзі, заўсёды першай ішо моладзь. Асабліва гэта аярава выўляецца там, дзе трэба распачынаць рабціш-тву небудзь новае. Значную ролю, калі па выключэнню, сыграла моладзь пры капанні канала імя Леніна ў Ма-р'іўскай акрузе.

У асобе моладзі тым, у час пра-важэння гэтай працы, мы меці самую актывіную і дружную падтрымку.

Патроўскі.

У часе акупанці ўсё абсталяванне ля-бараторыі было вынесена ў Польшчу.

Навава арганізацыя лябараторыі рас-пачата ў 1922 годзе, і толькі ў 1926 г. дзі-ба было дзяленне алабавінае паміж-шчыне, у якім прадставілася магчымасць

